

ÇANAKKALE ONSEKİZ MART ÜNİVERSİTESİ
KURUMSAL GERİ BİLDİRİM RAPORU
(TASLAK RAPOR)

DEĞERLENDİRME TAKIMI

Prof. Dr. Ülkü YETİŞ	(Başkan)
Prof. Dr. Hasan SEÇEN	(Değerlendirici)
Prof. Dr. Ümit Dilber MUTLU	(Değerlendirici)
Prof. Dr. Haydar AKYAZI	(Değerlendirici)
Prof. Dr. Ahmet DİKEN	(Gözlemci)
Hülya KARTAL	(Değerlendirici)

5-8/Kasım/2017

İÇİNDEKİLER

ÖNSÖZ.....	3
1.1. Kurumsal Dış Değerlendirme Süreci	4
1.2. Kuruma İlişkin Bilgiler	5
1.3. Değerlendirme Süreci.....	7
2. KALİTE GÜVENCE SİSTEMİ.....	8
2.1.Kurumun Misyon, Vizyon Stratejik Hedefleri ve Performans Göstergelerini Belirlemek, İzlemek ve İyileştirmek Üzere Kullandığı Süreç	8
2.2.Kalite Komisyonunun Kalite Güvencesi Sistemindeki Yeri ve Kalite Güvence Sürecinin İşletilmesi	11
2.3. İç ve Dış Paydaşların Kalite Güvencesi Sistemine Katılımı ve Katkı Vermeleri	13
3. EĞİTİM-ÖĞRETİM	13
4. ARAŞTIRMA VE GELİŞTİRME/TOPLUMSAL KATKI.....	17
5. YÖNETİM SİSTEMİ VE KURUMSAL KARAR ALMA SÜRECİ.....	25
6. SONUÇ, DEĞERLENDİRME VE ÖNERİLER	28

ÖNSÖZ

Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi, 13 Ekim 2017 tarihinde yapılan ön ziyarette Sayın Rektör ile yapılan görüşmeler neticesinde hazırlanmış olan saha ziyareti programı dâhilinde, 05-08 Kasım 2017 tarihleri arasında ziyaret edilmiştir. Takım üyeleri arasında yapılan görev bölümü kapsamında yapılan ziyaretler ve yerinde incelemelerle, Üniversitenin kalite güvence sistemi, kurumda yürütülen eğitim-öğretim, araştırma-geliştirme ve toplumsal katkı faaliyetleri ile kurumun yönetim sisteminin niteliksel ve niceliksel bir değerlendirilmesi yapılmıştır.

Gerçekleştirdiğimiz ziyaret sürecince, başta Sayın Rektör Prof. Dr. Yücel ACER ve Rektör Yardımcısı Sayın Prof. Dr. Süha ÖZDEN olmak üzere, Kalite Komisyonu üyelerine, Üniversitenin tüm yönetici, akademik ve idari personeli, öğrencileri ve dış paydaşlarına göstermiş oldukları paylaşımcı, kolaylaştırıcı ve samimi yaklaşımlarından dolayı teşekkürlerimizi sunuyoruz.

Üniversite için önemli bir deneyim oluşturduğu düşünülen/gözlemlenen Kurumsal Dış Değerlendirme süreci sonucunda elde edilen sonuçların, Üniversitede kalite kültürünün oluşturulması, yaygınlaştırılması ve sürekli iyileştirme çalışmalarına yol gösterici olmasını diliyoruz.

Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi
Kurumsal Dış Değerlendirme Takımı

1. GİRİŞ

2016 yılına ait Kurum İç Değerlendirme Raporunu (KİDR) 2017 yılı Nisan ayı itibariyle Yükseköğretim Kalite Kuruluna sunan Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi (ÇOMÜ), Yükseköğretim Kalite Kurulu tarafından 2017 yılı Kurumsal Dış Değerlendirme Programına dâhil edilmiştir.

Dış değerlendirme süreci, önce Üniversite Kalite Kurulunca hazırlanmış olan KİDR'nin ön değerlendirilmesi ile başlamış, ardından da ön ziyaret ve saha ziyaretleri gerçekleştirilmiştir. Yapılan ziyaretler sırasında Üniversite üst yönetimi, Kalite Kurulu üyeleri, akademik ve idari birim yöneticileri, akademik ve idari personel, öğrenciler, dış paydaşlar ile toplantılar yapılmış ve Üniversitenin değişik yerleşkelerinde bulunan bazı akademik, idari birimler ve Teknopark ziyaret edilmiştir.

Kurum İç Değerlendirme Raporu ve yapılan saha ziyaretlerine ilişkin değerlendirme sonuçlarını içeren bu rapor, ÇOMÜ'nün kalite odaklı ve sürekli iyileştirmeye dayalı yolculuğuna katkı sağlamak amacıyla hazırlanmıştır.

1.1. Kurumsal Dış Değerlendirme Süreci

Temmuz 2015 tarihinde 29423 Salı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren Yükseköğretim Kalite Güvencesi Yönetmeliği'nin 10 ve 12. maddelerine göre yükseköğretim kurumları; tüm faaliyet ve hizmetlerini içine alacak şekilde stratejik planlarını yapmak ve yıllık olarak, performans programı ve faaliyet raporu ile bütünleşik bir yapıda KİDR'yi Yükseköğretim Kalite Kuruluna göndermek ve en az beş yılda bir, Yükseköğretim Kalite Kurulu tarafından yürütülecek bir kurumsal dış değerlendirme süreci kapsamında değerlendirilmekle yükümlüdürler.

Kurumsal dış değerlendirme sürecinde dört temel soruya cevap aranmaktadır:

- Kurum ne yapmaya çalışıyor?
- Kurum misyon ve hedeflerine nasıl ulaşmaya çalışıyor?

- Kurum misyon ve hedeflerine ulaştığına nasıl emin oluyor?
- Kurum süreçlerini nasıl iyileştirmeyi planlıyor?

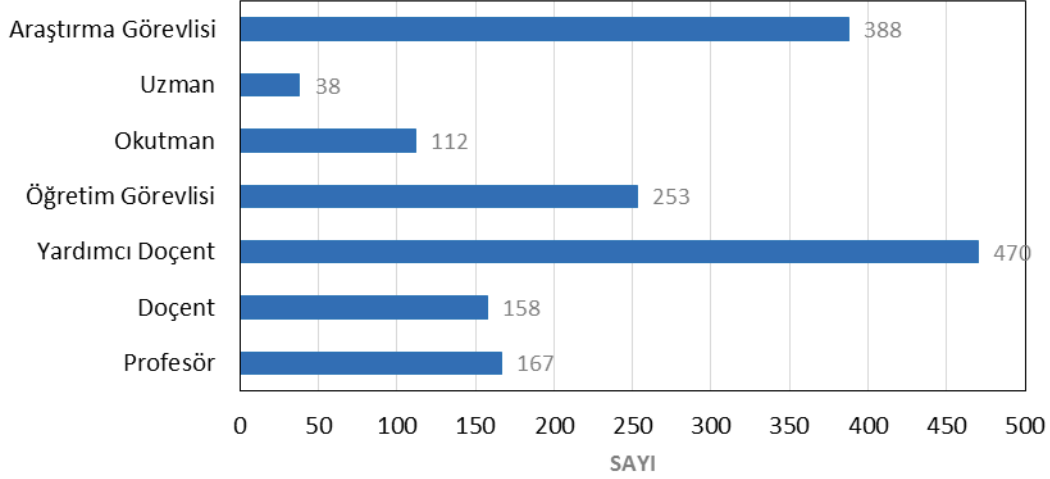
Bu amaçla oluşturulan Kurumsal Dış Değerlendirme Programı, kurumun iç değerlendirme sürecinden de yararlanılarak, Yükseköğretim Kalite Kurulu tarafından belirlenen bir değerlendirme takımı aracılığıyla kurumun değerlendirilmesi sürecini kapsamaktadır.

1.2. Kuruma İlişkin Bilgiler

Temmuz 1992 tarihinde 3837 sayılı kanunla kurulan Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi, 1992-1993 Eğitim-Öğretim yılında Trakya Üniversitesinden devredilen Çanakkale Eğitim Fakültesi, Çanakkale Meslek Yüksekokulu ve Biga Meslek Yüksekokulu ile eğitim-öğretim hayatına başlamıştır. Ardından hızlı bir gelişme gösteren Üniversite, bugün 4 Enstitü, 14 Fakülte, 8 Yüksekokul, 13 Meslek Yüksekokulu ve 32 Uygulama ve Araştırma Merkezi ile 7'si kent merkezinde olmak üzere, toplam 15 adet yerleşkede hizmetlerini sürdürmektedir.

Yerleşkelerin 7 tanesi kent merkezindedir. Bunlardan Terzioğlu Yerleşkesi ana yerleşkedir. Çanakkale kent merkezinde yer alan Anafartalar Yerleşkesi; Eğitim Fakültesi, Devlet Konservatuarı ve Eğitim Bilimleri Enstitüsüne ev sahipliği yapmaktadır. Dardanos Yerleşkesi, ana sosyal tesisleri barındırmaktadır. Kent merkezinde yer alan bir diğer yerleşke olan Sarıcaeli Yerleşkesinde teknopark faaliyetleri ve Ziraat Fakültesi uygulamaları sürmektedir. Beşinci yerleşke olan Şekerpınar, İlahiyat Fakültesi ve İÇDAŞ Kongre Merkezini barındırmaktadır. Şehir merkezinde yer alan Kepez'de Tıp Fakültesi hastanesinin bazı birimleri ve Nedime Hanım yerleşkesinde de diğer bazı birimler bulunmaktadır. Çanakkale merkezi dışında ise; Biga'da Biga İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi, Biga Uygulamalı Bilimler Yüksekokulu ve Biga Meslek Yüksek Okulunun bulunduğu Ağaköy Yerleşkesi bulunmaktadır. Ayrıca; Biga, Ayvacık, Bayramiç, Çan, Ezine (Yahya Çavuş Yerleşkesi), Yenice, Lapseki, Gelibolu ve Gökçeada'da, genel olarak Yüksekokul ve Meslek Yüksek Okullarının adıyla kurulu olan yerleşkeler söz konusudur.

Haziran 2017 verilerine göre, Üniversitede 850'si yabancı uyruklu olmak üzere toplam 49183 öğrenci bulunmaktadır. Bu öğrencilerin 17807'si ön lisans, 26012'si lisans ve 5364'ü de lisansüstü programlarına kayıtlı öğrencilerdir. Aynı tarih itibariyle, Üniversitede 1487 akademik personel ve 817 idari personel görev yapmaktadır. Akademik personelin unvanlara göre dağılımı Şekil 1'de gösterilmiştir.

Şekil 1. Akademik personel sayıları (Kaynak: <http://akademik.yok.gov.tr/AkademikArama/>)

ÇOMÜ misyonunu;

“Eğitim ve öğretimde bilgili, donanımlı, kültürlü ve özgüveni yüksek bireyler yetiştirmeyi hedefleyen; bilimsel çalışmalarda uygulamaya dönük, proje odaklı ve çok disiplinli araştırmalar yapma anlayışını benimsemiş; paydaşlarıyla sürdürülebilir ilişkileri gözeten; bilgiyi, sevgiyi ve saygıyı Çanakkale'nin tarihi ve zengin dokusuyla harmanlayan; kalite odaklı, yenilikçi ve girişimci bir üniversite olmak”;

Vizyonunu;

“Genç ve dinamik insan varlığıyla; özgürlükçü, yenilikçi ve sürdürülebilir yapısıyla; kurumsal kültüre değer veren ve kalite odaklı gelişmeyi hedef alan yönetim anlayışıyla;

bilimsel araştırma, eğitim-öğretim, sanat ve sportif faaliyetleriyle; bölgenin en iyi üniversitesi olmak, ülkesinin ve dünyanın güçlü bir bilim kurumu haline gelmek”

olarak ifade etmektedir.

1.3. Değerlendirme Süreci

ÇOMÜ’yü değerlendirmek üzere, Takım Başkanı Prof. Dr. Ülkü Yetiş, değerlendirciler Prof. Dr. Hasan Seçen, Prof. Dr. Ümit Mutlu, Prof. Dr. Haydar Akyazı, Hülya Kartal ve gözlemci Prof. Dr. Ahmet Diken’den oluşan Kurumsal Dış Değerlendirme Takımımız, ilk ziyaretini (ön ziyaret) 13 Ekim 2017 tarihinde gerçekleştirmiştir. Bu görüşmede başta Sayın Rektör olmak üzere, Kalite Komisyonu üyeleri ve diğer üst yöneticilerle görüşülerek, kurumdaki işleyiş hakkında genel bilgiler edinilmiştir. Ayrıca, Kurumu genel olarak tanımak üzere, yemekhane ve spor tesisleri gibi kampüsün ortak alanları ziyaret edilmiş, ana ziyarette üstünde durulması planlanan temel hususlar dile getirilmiş ve saha ziyareti programı üniversite yönetimi ile görüşülerek karara bağlanmıştır.

Ziyaret öncesi takımımıza ulaştırılan KİDR çerçevesinde, kurumun tarihsel gelişimi, misyonu, vizyonu, değerleri, hedefleri, organizasyon yapısı ve iyileştirme alanları hakkında bilgiler edinilmiş; bu bilgilerin kurumun web sayfasında yayımlanan çeşitli dokümanlar aracılığıyla kamuoyu ile de paylaşıldığı görülmüştür.

Saha ziyareti programında yer alan içeriğe uygun olarak, 05-08 Kasım 2017 tarihleri arasında ÇOMÜ’de gerçekleştirilen saha ziyareti kapsamında, Rektörlük, Kalite Komisyonu, Danışma Kurulu, İç ve Dış Paydaşlar, Enstitü Müdürleri, Üniversitede bulunan araştırma ve idari birimlerin yönetici ve personeli ile ayrı ayrı olmak üzere toplantılar düzenlenmiş; KİDR’de belirtilen hususların ne derece örtüştüğü, kalite sürecinin ne kadar içselleştirildiği anlaşılmaya çalışılmıştır. Bu kapsamda; Tıp Fakültesi, Eğitim Fakültesi, Biga İktisadi İdari Bilimler Fakültesi, Biga Meslek Yüksek Okulu ve Sağlık Meslek Yüksek Okulu ile birlikte, öğrencilerin yararlandığı sosyal alan, spor alanları ve kütüphane gibi ortak mekânlar ziyaret edilmiş ve yerinde gözlemler gerçekleştirilmiştir.

Üniversitece hazırlanmış olan KİDR üzerinden yapılan ön değerlendirme ve Üniversitede yapılan gözlem, inceleme, ziyaret, toplantı ve temin edilen ek bilgi/belgelerden hareketle yapılan değerlendirmeler, doğruluk ve tarafsızlık esasları dâhilinde hazırlanan *Çıkış Bildirimi*'ne yansıtılmış ve bildirim, çıkış görüşmesi kapsamında sözlü olarak sunulmuştur.

Değerlendirme süresinin son aşamasında, Yükseköğretim Kalite Kurulu tarafından belirlenen takvim, usul ve esaslara göre değerlendirme takımının ortak görüşünü yansıtacak olan KGBR'nin hazırlanması sürecine başlanmıştır.

2. KALİTE GÜVENCE SİSTEMİ

2.1.Kurumun Misyon, Vizyon Stratejik Hedefleri ve Performans Göstergelerini Belirlemek, İzlemek ve İyileştirmek Üzere Kullandığı Süreç

ÇOMÜ, Yüksek Öğretim Kalite Güvencesi Yönetmeliğinin 23.07.2015 tarih ve 29423 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanmasını takiben, Üniversite üst yönetiminin kararlılığı ile kalite güvence sistemi oluşturma çalışmalarını başlatmış ve 2017 yılında Dış Değerlendirme Sürecine girilmesini hedeflemiştir. Bu kapsamda, 13 Nisan 2016 tarihli YÖK Kalite Kurulu toplantısını takiben hazırlıklar hız kazanmış, Temmuz 2016 itibarıyla kurumsal iç değerlendirme raporunun hazırlanması çalışmalarının başlatılmasına karar verilmiştir. Kurum Dış Değerlendirme sürecine girilmesine karar verildikten sonra, ilgili organlar oluşturmuş, gerekli görev tanımları yapılmış ve görev dağılımı gerçekleştirilmiştir. Oluşturulan Kalite Kurulu gerekli çalışmaları yürütmüş, Danışma Kurulu, birim alt komisyonları ve birim kalite temsilcilerinin de aktif katılımlarıyla KİDR'i hazırlamıştır. Hazırlanan KİDR'nin çok kapsamlı olduğu görülmekle birlikte, uygulamaların yansıtılmasında, belge ve kanıtların sunulmasında eksikleri olduğu anlaşılmıştır.

ÇOMÜ, vizyon ve misyonunu belirlerken dış paydaşların katılımında oldukça sınırlı olduğu bir süreç yürütmüştür. Bununla birlikte; ÇOMÜ'de gerek Üniversite üst yönetiminin gerekse kalite yönetim süreci ile ilişkili kurulların; belirlenmiş olan misyon, vizyon ve stratejik hedefleri doğrultusunda Üniversitede bir kalite güvence sisteminin yerleştirilmesi konusunda kararlı oldukları görülmüştür. ÇOMÜ; misyon ve vizyonu çerçevesinde kurumsal kalite politikasını,

“kalite odaklı girişimci ve yenilikçi bir üniversite anlayışıyla, bulunduğu bölgenin en iyi üniversitesi olmayı; ülkesinin ve dünyanın güçlü bir bilim kurumu haline gelmeyi hedeflemiştir” şeklinde oluşturmuştur.

Kurumca ilan edilmiş bir kalite politikası olmakla birlikte, Kurumun misyon ve stratejik hedeflerine ne ölçüde ulaştığını değerlendirmeye yönelik olarak belirlenmiş olan iç değerlendirme süreçlerinde eksikliklerin olduğu ve performans göstergelerinin izlenmesi konusunda bazı yetersizliklerin bulunduğu görülmüştür. Bu durumun, kurumun misyon ve hedeflerine ulaşım düzeyinin sağlıklı bir biçimde değerlendirilmesi hususunda engel teşkil etmekte olduğu tespit edilmiştir.

Öte yandan; bazı birimlerin, Üniversitenin misyon ve stratejik hedefleri ile uyumlu eylem planlarının bulunmuyor olması gelişmeye açık yön olarak belirlenmiştir.

ÇOMÜ akademik ve idari birimlerinin bir kısmının, Üniversitenin kalite politikasının içselleştirdiği ve bu doğrultuda önemli mesafeler aldığı görülmüştür. Ancak, bazı diğer birimlerde, kalite güvence sisteminin oturtulması faaliyetlerine bir miktar direnç gösterildiği anlaşılmıştır. Diğer bir ifade ile, Kurumun tüm birimlerinde bu politikanın benimsenmesi konusunda kopuklukların yaşandığı ve genele tam yansımadığı görüşmüştür. Üniversitenin misyon ve hedeflerine ulaşma yolunda ciddi mesafeler alınabilmesi için üst yönetimin, bu birimlerde daha dikkatli ve uzun soluklu çalışmalar yapması gerektiği gözlemlenmiştir.

Üniversitenin misyon ve vizyonunun, misyon farklılaşmasına yönelik olmadığı, eğitim ve araştırmada kaliteye odaklandığı görülmektedir. Ancak, kurum yöneticileri ile yapılan görüşmelerde, Üniversitenin Balkan Coğrafyası ve Güney Marmara Bölgesi'nden öğrenci alımına yönelik stratejik hedeflerinin var olduğu; Üniversitenin bulunduğu konum ve bölgenin tarihi özellikleri çerçevesinde, başta arkeoloji ve turizm olmak üzere sosyal bilimler alanlarına yönelik hedefleri olduğu anlaşılmıştır. Bu hedefler, “dikkate değer” bulunmuştur. Ayrıca; bu hedeflerin, misyon farklılaşması açısından kritik öneme sahip olduğu değerlendirilmiştir. Öte yandan, Biga Yerleşkesinde bulunan yüksekokulların başta girişimcilik alanında olmak üzere, dış

paydaşlar ile kurmuş oldukları ilişkilerin çok kıymetli olduğu, bu yerleşkenin Üniversitenin gelişiminde belirgin bir rol üstlendiği ve Üniversitenin stratejik hedefleri açısından önemli katkılar sağladıkları kanaatine varılmıştır.

Biga İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesinin iş dünyası ile kurduğu ilişkiler ve girişimcilik merkezinin kurulmuş olması, kurumun stratejik hedefleri açısından memnuniyet vericidir. Diğer yandan, söz konusu Fakültede kalite bilincinin de önemli ölçüde içselleştirildiği görülmüştür. Aynı şekilde, Biga Meslek Yüksekokulunun teorik eğitimin yanısıra, uygulamaya da önem vermesi, piyasada haksız rekabet oluşturmayacak ölçüde üretim yapıyor olması öğrenciler açısından bir şans olarak değerlendirilmiştir.

Diğer yandan; Tıp Fakültesi'nin, atılan önemli iyileştirme adımlarına rağmen, üçüncü kademe sağlık kurumu olma işlevini henüz tam olarak gerçekleştiremediği anlaşılmıştır. Fakülte üst yönetiminin olağanüstü çabaları çok kıymetli olmakla birlikte; kalite bilincinin yerleşmesi ve beklenen çıktıların elde edilebilmesi için Fakülte bünyesinde daha yaygın çaba gösterilmesi gereği açıkça görülmektedir.

Eğitim ve diğer bazı fakültelerde stratejik hedeflerin tespit edildiği, ancak bununla ilgili yol haritasının daha da netleştirilmesi ve belirlenen hedeflerin belirlenen zamanda yakalanması için tüm ekip ve paydaşların seferber olması ve sağlıklı iletişimin (yatay ve dikey) sağlanmasına ihtiyaç bulunduğu anlaşılmıştır. Eğitim Fakültesinin yakında tamamlanacak binası ile fiziki sorunlarının giderilmiş olacağı, ardından stratejik hedeflerine ulaşmada daha hızlı yol alabileceği düşünülmektedir.

ÇOMÜ'de mevcut durumda; planlama, uygulama, kontrol ve önlem alma (PUKÖ) döngüsü yönetim sisteminin, eğitim-öğretim, araştırma, toplumsal katkı ve yönetsel süreçlerin tamamında mükemmel bir şekilde işletilememektedir. Yapılan görüşmelerde; Kalite Üst ve Alt Komisyonu üyeleri ile Danışma Komisyonun üyeleri dışında; öğretim elemanları, idari personel, öğrenci ve kalite sürecine ilişkin yeterli bilgiye sahip olmadıkları görülmüştür.

Üniversite, 15 Temmuz hain darbe planı nedeniyle başlayan süreçte çok yara almış, sistemin iyileştirilmesi konusunda çok ciddi çabalar göstermiştir. Tüm bu çabalarla eş zamanlı olarak; Üniversitenin yürütme kararlılığını gösterdiği kalite sürecine ilişkin çalışmalara, 15 Temmuz öncesi bazı personelin yeterince katkı vermediği anlaşılmıştır. Bu durumun, kurumsal hafıza ve kurum kültürünün sürekliliğine gölge düşürdüğü ve bu anlamda kurum içi birimler arasında dengenin sağlanmasını geciktirdiği anlaşılmıştır.

2.2. Kalite Komisyonunun Kalite Güvencesi Sistemindeki Yeri ve Kalite Güvence Sürecinin İşletilmesi

Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi Kalite Güvencesi Sistemi kapsamında; üst yönetim tarafından ilk olarak mevcut beş yıllık Stratejik Planın (2015-2019) güncellenmesi kararı alınmıştır. Rektör Prof. Dr. Yücel ACER'in talimatları doğrultusunda oluşturulan ön hazırlık komisyonu, Aralık 2015'den itibaren iki haftada bir toplanarak; ÇOMÜ'nün daha önceki yazılı ve/veya yazılı olmayan değerleri çerçevesinde misyon, vizyon, değerler, hedefler ve stratejik amaçlarını gözden geçirmiştir.

Üst yönetimin de onayıyla misyon ve vizyonun şekillendirildiği süreçte; Rektör başta olmak üzere üst düzey yönetimin desteği ve isteğiyle kalite geliştirme çalışmalarına başlanmıştır. Hazırlanan ÇOMÜ Kalite Güvencesi Yönergesi ile Kalite Güvencesi Komisyonu'nun çalışma usul ve esasları belirlenmiş, Komisyonunun kalite güvencesi sisteminin kurulması ve işletilmesi kapsamındaki yetki, görev ve sorumlulukları açıkça tanımlanmıştır.

Yükseköğretim Kalite Güvencesi Yönetmeliği çerçevesinde, 26 Mayıs 2016 tarihli Senato kararı ile birlikte ÇOMÜ Kalite Güvence Komisyonu üyeleri Tablo 2'deki gibi belirlenmiştir. Kalite Güvencesi Komisyonu'nun kalite güvence sistemini yaygınlaştırma ve kalite kültürünü oluşturma konusunda kararlılığı gözlemlenmiştir. Ancak, kurumun tüm birimlerinde bu kararlılığın benimsenmesi konusunda kopuklukların yaşandığı, Üniversite geneline tam yansımadağı ve birimlerde konuyla ilgili görüş birliğinin oluşmadığı anlaşılmıştır. Bununla birlikte, yaşanan olağanüstü süreç göz önüne alındığında, bu yönde çalışmaların başlatılmış olması dahi,

kurumdaki kalite güvence anlayışının köklerinin mevcudiyetini, dolayısıyla gelecekte bu anlayışın tüm birimlerce içselleştirileceğinin işareti olarak değerlendirilmiştir. Üniversitenin bu kararlılığı takdirle karşılanmıştır.

Tablo 1. ÇOMÜ Kalite Güvencesi Üst Komisyonunun Yapısı ve Üyeleri

Yücel Acer (Rektör)
Süha Özden (Mühendislik Fakültesi Öğretim Üyesi)
Sami Yılmaz (Genel Sekreter)
Ömer Erdem Kodal (Strateji Geliştirme Daire Başkanı)
Alperen Uysal (Öğrenci Temsilcisi)
Ayhan Oral (ÇOBİLTUM Müdürü)
Dinçay Köksal (Eğitim Fakültesi Öğretim Üyesi)
Ali Şahin Örnek (Bıga İkt. ve İdr. Bilimler Fakültesi Öğretim Üyesi)
Başak Büyük (Tıp Fakültesi Öğretim Üyesi)
Tuğba Tümer (Fen-Edebiyat Fakültesi Öğretim Üyesi)
Erdem Gündoğdu (Çan Meslek Yüksek Okulu Öğretim Üyesi)

Üst yönetimde başlayan bu faaliyetlerin birimlere yaygınlaştırılması çabaları, birimlerin kalite sistemleri veya akreditasyon süreçleri ile ilgili olarak desteklenme politikası ve alt yapı eksiklerini gidermek üzere BAP benzeri birimler ile destekleniyor olması, üst yönetimin kalite güvence sistemine olan inancını yansıtmaktadır.

Öte yandan, Üniversitenin stratejik amaçları doğrultusunda daha uygun, daha ölçülebilir performans ölçütlerinin belirlenmesi gerektiği ihtiyacı görülmüştür. Bu doğrultuda; ÇOMÜ'yü diğer üniversitelerden farklı kılan temel yetkinliklere/öz değerlere odaklanan bir performans değerlendirme sürecinin oturtulması gerektiği Kalite Komisyonu tarafından da kabul görmüştür.

Öte yandan; Üniversitenin tüm alt birimlerinin, üniversitenin kurumsal stratejik hedefleri ile örtüşen kendi stratejik hedeflerini belirlemeleri ihtiyacı olduğu anlaşılmıştır.

ÇOMÜ'de Kalite Güvencesi çalışmalarına, Toplam Kalite Yönetimi felsefesi çerçevesinde yaklaşılmaktadır. Dolayısıyla tüm çalışanların katılımıyla kurumun stratejisinin şekillendirilmesi esas alınmıştır. Bu doğrultuda fakülteler başta olmak üzere tüm akademik ve idari birimlere kalite güvence sistemleri ve yapılacak çalışmalar hakkında bilgilendirme toplantıları yapılmıştır.

Ancak, yapılan bu tür bilgilendirme toplantılarının Kurumda kalite kültürünün yerleştirilmesindeki etkinliğinin gözden geçirilmesinde yarar olduğu anlaşılmıştır.

2.3. İç ve Dış Paydaşların Kalite Güvencesi Sistemine Katılımı ve Katkı Vermeleri

Kurumda başlatılmış olan kalite süreçleri ile birlikte, iş dünyası, mezunlar, meslek örgütleri, yerel idare, sivil toplum kuruluşları, öğrenci yakınları gibi dış paydaşlarla yapılan toplantı, seminer, çalıştay ve buluşmaların sürekliliği sağlanarak gelenekselleştirilmesi hedeflenmiştir. Ancak, buna yönelik toplantıların tüm paydaşlarla sistematik bir şekilde yapılmadığı; paydaşların bu konuyla ilgili beklentilerinin olduğu saptanmıştır.

Yükseköğretim Kalite Güvence Yönetmeliği kapsamında oluşturulan Kalite Güvencesi Komisyonu'nun, kalite güvence sisteminin Üniversiteye yaygınlaştırılması konusunda gerçekleştirmekte olduğu çalışmalarını paydaşlarına aktarmak amacıyla bir web sitesi kurmuş olduğu ve bu alanda yapılan faaliyetleri dökümanete ettiği görülmüştür. Ancak dış paydaşlar ile yapılan görüşmelerde, bu niyetin henüz dış paydaşlara yeterince ve de yaygın bir şekilde yansımadağı, dış paydaşların kalite çevirimleri konusundaki farkındalığının ve Üniversite ile etkileşimlerinin henüz istenen düzeyde olmadığı görülmüştür.

3. EĞİTİM-ÖĞRETİM

ÇOMÜ, “eğitim ve öğretimde bilgili, donanımlı, kültürlü ve özgüveni yüksek bireyler yetiştirme hedefi” doğrultusunda, programların tasarımından başlayarak tüm eğitim-öğretim süreçlerini mevzuat çerçevesinde tanımlanmış şekliyle gerçekleştirmektedir. Programların sonucu olan yeterliliklerin, programa uygun seviyedeki Türkiye Yükseköğretim Yeterlilikleri Çerçevesini de kapsayacak şekilde tanımlanma süreçleri başlatılmış olması memnuniyet verici olmakla birlikte, bu uyum sürecinin henüz tüm birimlerde tamamlanmamış olması gelişmeye açık alan olarak değerlendirilmiştir.

Eğitim-öğretim sürecinde programların eğitim amaçlarının belirlenmesinde ve müfredatın tasarımında, iç ve dış paydaşlar ile bir araya gelerek ve/veya anketler ile görüşleri alınarak elde

edilen sonuçların değerlendirileceğine dair niyetlerin varlığı görülmüş ve “değerli” bulunmuştur. Bununla birlikte; Kalite Komisyonunun yol göstericiliği ile gerek iç, gerekse dış paydaşlar ile yapılacak toplantıların ve anketlerin öneminin vurgulanması ve bu girişimlerin Üniversite genelinde yaygınlaştırılmasının faydalı olacağı düşünülmektedir.

Üniversitenin bazı birimlerinde program akreditasyonu yönünde çalışmaların başlatılması ve gerekli desteğin üst yönetim tarafından veriliyor olması memnuniyetle karşılanmıştır. Kalite Komisyonunun bu anlamda birimlerde çeşitli toplantılar yaparak kalite süreçlerindeki bilincin artırılması yönündeki çabası da değerlidir. Bununla birlikte, henüz başlatılmış olduğu öğrenilen program akreditasyonu çalışmalarının Üniversite geneline yaygınlaştırılması gerektiği düşünülmektedir.

Üniversitenin, Bologna süreciyle uyumlu ECTS Etiketli alan üniversitelerden biri olması olumlu yönlerinden bir diğeridir. Ayrıca; Üniversitede, 2014-15 eğitim-öğretim yılı itibarı ile öğrenci iş yüküne dayalı kredi değerleri (AKTS) sistemine geçilmiş olup, derslerin iş yüküne dayalı AKTS kredi değerleri de mevcuttur. Ancak, bu verilerin süreç içerisinde yer alan öğrencilerin gerçek iş yüklerinin çeşitli ölçme ve değerlendirmeler yoluyla belirlenmesine yönelik çalışmalarla güncellenmesine ihtiyaç duyulduğu anlaşılmaktadır.

Üniversitenin çeşitli birimlerinde yapılan saha ziyaretleri kapsamında, öğrencilerin teorik bilgilerini uygulamaya aktarmalarına katkı sağlayacak staj ve kurum dışı iş yeri eğitimi gibi iyi örnekler gözlenmiş olmakla birlikte, özellikle öğrenci kapasitesinin yüksek olduğu birimlerde bu konuda bazı sorunların yaşandığı tespit edilmiştir. Bu durum, gerek Üniversitenin fiziksel yapısındaki yetersizlikler, gerekse kontrolü dışında gerçekleşen kontenjan artışları sonucudur. Üniversite yönetiminin, fiziksel alan yetersizliklerinin giderilmesi konusunda başlattığı çalışmalar memnuniyet verici olarak değerlendirilmektedir.

Programların sürekli izlenmesi ve güncellenmesi süreçlerinin işletilmesi için gerekli olan; dış paydaşlar ve özellikle mezunlarla iletişim ve işbirliğinin sağlanması amacıyla “Öğrenci Yaşam, Kariyer ve Mezun İlişkileri Koordinatörlüğü” ve “Mezun Bilgi Sistemi oluşturulmuştur. Bu

çalışmalar olumlu adımlar olarak görülmele birlikte, eğitim programlarının geliştirilmesi ve güncellenmesi süreçlerine katkı sağlayacak başka mekanizmaların da oluşturulmasına gereksinim bulunmaktadır.

Öğrencilerin başarı ölçme-değerlendirme süreçleri, başarı ve mezuniyet değerlendirmeleri ile ilgili koşullar, mevzuat ile tanımlanmış ve güvence altına alınmış süreçlerdir. Ancak, başarı değerlendirmesinin öğrencilerin hedeflenen bilgi, beceri ve yetkinlikleri edinmesinde oynadığı rol hakkında düzenlenmiş olan anketlerin dışında bilgi edinmeye yönelik değerlendirme yöntemlerinin oluşturulması, gelişmeye açık yön olarak belirlenmiştir.

Üniversiteye öğrenci yerleştirmeleri ÖSYM tarafından gerçekleştirilmekte olup, kayıt ve kabul işlemleri Öğrenci İşleri Daire Başkanlığı tarafından açık ve tutarlı biçimde yürütülmektedir. Üniversitenin tercih edilebilir olması ve tanıtılması kapsamında her yıl bahar aylarında düzenlenen “Üniversite Tanıtım Günleri”, “Kariyer Günleri” ve bu çerçevede Üniversiteyi tercih eden öğrencilere sunulan burs ve barınma destekleri, öğrencilere yönelik iyi uygulamalar olarak değerlendirilmiştir. Yine; Üniversiteyi kazanan öğrencilere “Uyum Programı” çerçevesinde yapılan tanıtım etkinlikleri de memnuniyet verici olarak kaydedilmiştir.

ÇOMÜ'nün 2015 yılı itibarı ile başlatmış olduğu Balkan Coğrafyası ile ilişkilerini geliştirmek ve ÇOMÜ'yü Balkan öğrencilerinin tercih edeceği bir Üniversite haline getirmek hedefleri doğrultusunda başlatmış olduğu girişimlerin, Üniversitenin gelişimi ve tanınırlığı açısından önemli katkılar sağlayacağı tespit edilmiştir.

Akademik öğrenci danışmanlık sistemi konusunda öğrencilerin memnuniyet düzeyleri, öğrencilerden alınan geri bildirimlerle en üst seviyede olumlu olarak değerlendirilmiştir. Bununla birlikte, öğrenci memnuniyet düzeyinin ölçülmesine ilişkin kurulmuş olan izleme yönteminin daha etkin hale getirilmesinin sürece katkı sağlayacağı düşünülmektedir.

ÇOMÜ'nin atama ve yükseltme ölçütlerinde, stratejik amaçlar ile uyumlu olmak üzere çok yakın bir geçmişte yaptığı iyileştirmeler olumlu bir gelişme olarak değerlendirilmekle birlikte, bazı birimlerde bu konuda iyileştirme ihtiyacının hâlâ devam ettiği görülmüştür. Yine, öğretim

elemanlarına yönelik *Eğiticilerin Eğitimi* kapsamında bir dizi faaliyetin başlatılmış olduğu görülmüştür. Eğitim-öğretim kadrosunun gelişimine katkıda bulunacak bu tür faaliyetlerin yaygınlaştırılarak devam ettirilmesi önemli görülmektedir.

Üniversitede psikolojik rehberlik ve danışmanlık hizmeti alma ihtiyacı duyan öğrencilere yönelik “Psikolojik Danışmanlık ve Rehberlik Birimi” mevcut olup, bu birimde öğrencilere gerekli psikolojik destek ve rehberlik verilmektedir. Ancak, bu birimin geliştirilmesi ve verdiği hizmetin yaygınlaştırılması ihtiyacı söz konusudur.

Üniversitenin öğrencilere sağladığı burs ve yarı zamanlı çalışma olanakları memnuniyet verici olmakla birlikte; yaygınlaştırılması, gelişmeye açık alan olarak tespit edilmiştir. Öte yandan; öğrencilere psikolojik destek yönünden önemli olan bu tür olanakların arttırılmasının stratejik plan çerçevesinde ele alınmış olması, olumlu olarak değerlendirilmektedir.

Üniversite tarafından öğrencilerin mesleki gelişim ve kariyer planlamasına yönelik olarak, kamu ve özel sektör temsilcilerinin katılımı ile düzenlenen tanıtım, toplantı, konferans ve söyleşiler öğrencilerin kariyer gelişimlerine destek vermektedir. Ayrıca, birimlerdeki akademik danışmanlar, Öğrenci Temsilciler Konseyi, Kariyer Gelişim Merkezi, Gençlik Danışma Merkezi ve Engelliler Koordinasyon Merkezi aracılığı ile öğrencilere yönelik “kariyer günleri” kapsamında etkinlikler düzenlenmektedir.

Üniversitenin Engelliler Koordinasyon Merkezinin varlığı, özel gereksinimli öğrencilere fırsat eşitliği oluşturacak çalışmaların gerçekleştirilmesi açısından değerlidir. Ancak; engelli öğrencilerin, Üniversitenin farklı yerleşke binalarında ve alanlarında hareketlerini kolaylaştıracak düzenlemeler bazı birimlerde görülmekle birlikte, yerleşkelerin genelinde düzenli ve planlı uygulamalara rastlanılamamıştır. Ayrıca, kampüs alanının eğimli oluşu bu durumu güçleştiriyor görünmektedir. Bu bağlamda Üniversite yerleşkelerinde iyileştirme çalışmalarının yapılması gerektiği düşünülmektedir.

Eğitimin en önemli unsurlarından olan ve öğrencilerin kullanımına 24 saat açık olan Merkez Kütüphane'nin ve Biga Kampüs Kütüphanesi'nin, zengin koleksiyonu ile yoğun kullanımı dikkat

çekicidir. Bununla birlikte merkez kampüsten uzakta bulunan birim öğrencilerinin bu hizmetten yeterince yararlanamadığı, özellikle sürekli yoğun okumalar yapması gereken Tıp Fakültesi öğrencilerinin okuma salonları açısından güçlükler yaşadıkları gözlenmiştir.

Üniversitenin öğrencilerin ulaşım ve konaklama olanakları açısından sunduğu imkânlar olumlu özelliklerinden biri olarak gözlenmiştir. Özellikle kampüs alanı içerisinde bulunan öğrenci yurtlarına ilave olarak halen inşaatı devam eden ek binalar da Üniversitedeki olumlu gelişmelerdir. Öğrencilerin sosyal gereksinimlerini karşılayacak yeterlilikte oturma alanları, yemekhane, kantin ve kafeteryalar mevcuttur.

ÇOMÜ’de öğrencilerin gelişimine yönelik sosyal, kültürel ve sportif faaliyetler desteklenmektedir. Bu anlamda öğrenci kulüplerinin varlığı, düzenlenen bahar şenlikleri ve çeşitli sportif alanlarda bölgesel lig düzeyinde müsabakalara katılım memnuniyet vericidir.

4. ARAŞTIRMA VE GELİŞTİRME/TOPLUMSAL KATKI

ÇOMÜ, Kalite Güvence Politikasında bölgesinin en iyi üniversitesi; ülke ve dünyada güçlü bir bilim kurumu olmayı amaçladığını ifade etmektedir. Bu amaçlar doğrultusunda kurum, elemanlarının akademik nitelik ve etkin araştırma yapabilme kapasitesini geliştirmeyi, yurtdışı üniversitelerle işbirliklerini artırmayı, AR-GE çalışmalarını ve öncelikli, disiplinler arası çalışmaları desteklemeyi hedeflemektedir.

Üniversitenin araştırma stratejisi, hedefleri ve hedeflerin gerçekleştirilmesine yönelik görevlendirmeler; Üst Yönetim, Yönetim Kurulu, Senato ve yetkili komisyonlar tarafından yürütülmektedir. Üniversite bu bağlamda, kurumsallaşmış bir yapı içinde bilimsel, girişimci, yenilikçi; kaliteli eğitim ve öğretim faaliyetleri sunan; paydaşlarla iyi ilişkiler geliştirebilen bir yapı oluşturmayı hedeflemektedir. Stratejik planlar, her beş yılda bir gözden geçirilmekte ve revize edilmektedir.

Bilimsel alanda uygulamaya dönük, proje odaklı ve çok disiplinli araştırmalar yapma anlayışı benimsenmiş ve bu çerçevede başarı odaklı araştırma alanlarına yönelik projelerin

değerlendirildiği görülmüştür. Temel araştırma ve uygulamalı araştırma projeleri arasında bir ayırım yapılmamakta, araştırmalar nitelik açısından değerlendirilmektedir. Bilimsel Araştırma Projeleri fonlarından yüksek lisans ve doktora çalışmaları koşulsuz olarak, bireysel ve grup başvuruları da bütçe olanakları çerçevesinde desteklemektedir.

Kurumda, ulusal ve uluslararası başarıları ile ön plana çıkan bölümler ile bölgenin tarihi, coğrafyası, kültürel ve doğal zenginliğinden kaynaklanan sosyal ve bilimsel araştırma alanlarının öncelikli alanlar olarak belirginleştiği görülmektedir. Bu çerçevede, Arkeoloji ve Tarih; Astrofizik Çalışmaları; Dil, Edebiyat ve Eğitim Bilimleri; Peyzaj, Coğrafya, Sanat, Spor ve Turizm; Sosyal, İktisadi ve İdari Bilimler, Siyasal Bilimler; Polimer Kimyası, Çevre Bilimleri, Gıda Bilimi ve Teknolojisi, Gıda, Tarım, Veteriner Bilimleri, Biyolojik Çeşitlilik, Su Ürünleri, Zirai Üretim ve Teknolojileri; Malzeme Bilimleri, Nano Teknoloji; Tasarım, Bilişim ve Robotik Teknolojileri; Tıbbi Bilimler (Genetik, Moleküler Biyoloji) ve Sağlık Hizmetleri; Yenilenebilir (Güneş, Rüzgâr, Jeotermal) Enerji ve Teknolojileri; Yerbilimleri ve Çevre Teknolojileri alanları araştırmaların yoğunlaştığı alanlar olarak görülmektedir.

Üniversitenin dil, tarih, kültür, sanat, politika, eğitim, toplum, uluslararası ilişkiler, girişimcilik, çevre, doğa, bilim, teknoloji, enerji, sağlık alanında araştırma projeleri ve benzeri sosyal etkinlikler gerçekleştirmek üzere oluşturduğu 32 araştırma merkezi bulunmaktadır (Tablo 2). Merkezler, araştırma etkinlikleri ve projeleri için, Rektörlük tarafından sağlanan kaynakların yanı sıra, kurumsal veya üniversite dışı kurumlar ve ilgili sektör kuruluşları ile hazırladıkları projelerle ulusal ve uluslararası kaynaklardan fon sağlayabilmektedir.

Tablo 2. Çanakkale 18 Mart Üniversitesi'nin Araştırma ve Uygulama Merkezleri

Atatürk ve Çanakkale Savaşları Araştırma Merkezi
Atatürk İlkeleri ve İnkılâp Tarihi Araştırma ve Uygulama Merkezi
Astrofizik Araştırma Merkezi Ulupınar Gözlem Evi
Bilim ve Teknoloji Uygulama Merkezi
Botanik Bahçesi ve Herbarium Uygulama ve Araştırma Merkezi
Çanakkale Seramikleri Araştırma ve Uygulama Merkezi
Çevre Sorunları Araştırma ve Uygulama Merkezi
Deneysel Araştırmalar Uygulama ve Araştırma Merkezi
Deniz Kaplumbağaları Uygulama ve Araştırma Merkezi
El Sanatları Araştırma ve Uygulama Merkezi
Enerji Kaynakları Araştırma ve Uygulama Merkezi
Kaz Dağı Uygulama ve Araştırma Merkezi
İbrahim Bodur Girişimcilik Uygulama ve Araştırma Merkezi
Kadın Çalışmaları Uygulama ve Araştırma Merkezi
Nanobilim ve Teknoloji Araştırma ve Uygulama Merkezi
Sürekli Eğitim Merkezi
Süt ve Süt Ürünleri Uygulama ve Araştırma Merkezi
Sualtı Araştırma ve Uygulama Merkezi
Stratejik Araştırmalar Merkezi
Troas Kültürleri Tarih-Arkeoloji Uygulama ve Araştırma Merkezi
Türkiye-Avustralya Çalışmaları Uygulama ve Araştırma Merkezi
Türk Dünyası Değerlerini Uygulama ve Araştırma Merkezi
Türkçe Öğretimi Araştırma ve Uygulama Merkezi
Uzaktan Eğitim Uygulama ve Araştırma Merkezi
Uzaktan Algılama Araştırma ve Uygulama Merkezi
Yabancı Dil Eğitimi Uygulama ve Araştırma Merkezi
Zihinsel Engelli Çocuk Eğitimi Uygulama ve Araştırma Merkezi
Çocuk Eğitimi Uygulama ve Araştırma Merkezi
Deprem Araştırma ve Uygulama Merkezi
Türk İslam Kültür ve Sanatları Uygulama ve Araştırma Merkezi
Balkanlar ve Ege Uygulama ve Araştırma Merkezi
Araştırma ve Uygulama Hastanesi

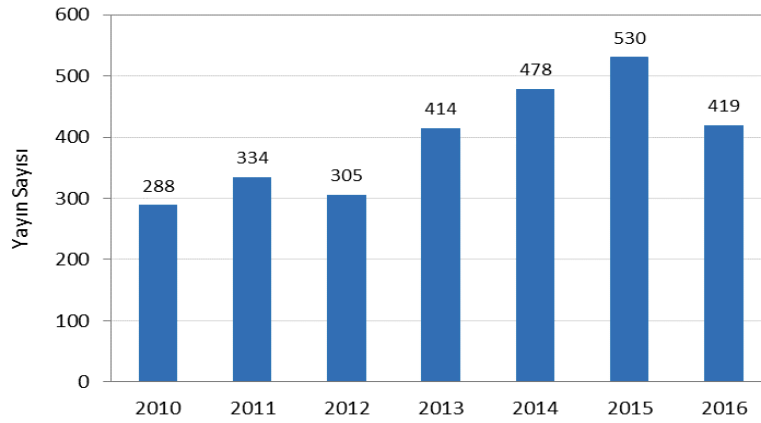
Üniversitenin Merkezi Laboratuvarı konumundaki ÇOBİLTUM Bilim ve Teknoloji Uygulama ve Araştırma Merkezi, akademik araştırmacıların gereksinimleri doğrultusunda birimlerde ihtiyaç duyulan fakat yüksek bütçesi nedeni ile birimler tarafından temin edilemeyen teknik cihazların etkin ve verimli bir şekilde kullanılmasına yönelik olarak kurulmuş bir birimdir. Birim, madde ve materyal araştırmalarında ileri analizlerin yapılabilmesi için analiz cihazları ile donatılmıştır.

Üniversite bünyesinde bulunan Proje Koordinasyon Merkezi, proje hazırlama ve gerçekleştirme kültürünü yaygınlaştırmak amacıyla, eğitim çalışmaları yapan, ulusal ve uluslararası fonlar ve proje çağrılarını hakkında kurum personelini bilgilendiren, proje pazarı ve proje fuarı gibi etkinlikler düzenleyen bir kuruluştur. Ayrıca bu merkez, Türk Patent Kurumu'nun temsilcisi olarak sınai mülkiyet hakları konusunda eğitim ve bilgilendirme faaliyetlerine devam etmektedir.

Henüz kuruluş ve gelişme aşamasında olan Çanakkale Teknopark, ulusal teknolojik altyapıyı güçlendirmek için AR-GE ve inovasyon aktivitelerinin odak noktalarından biri olmayı amaçlamaktadır. Hâlihazırda 20 şirketin yer aldığı Teknopark, ÇOMÜ'nün akademik bilgi birikimi ile AR-GE şirketlerinin bileşiminden doğan sinerjiyi desteklemeyi, geliştirmeyi ve doğru kanallara yönlendirmeyi hedeflemektedir. Bölgenin coğrafi stratejik konumu da dikkate alındığında Çanakkale Teknopark'ın; elektronik, makine, enerji, çevre, jeoloji, savunma, uzay ve havacılık, tekstil, denizcilik ve su ürünleri, gıda, ziraat, teknolojik sistemler, yazılım, mobilya dekorasyon ve tasarım alanlarında önemli bir müteşebbis gücünü bölgeye çekmek hususunda önemli girişim ve geleceğe dönük hedeflere sahip olduğu görülmektedir.

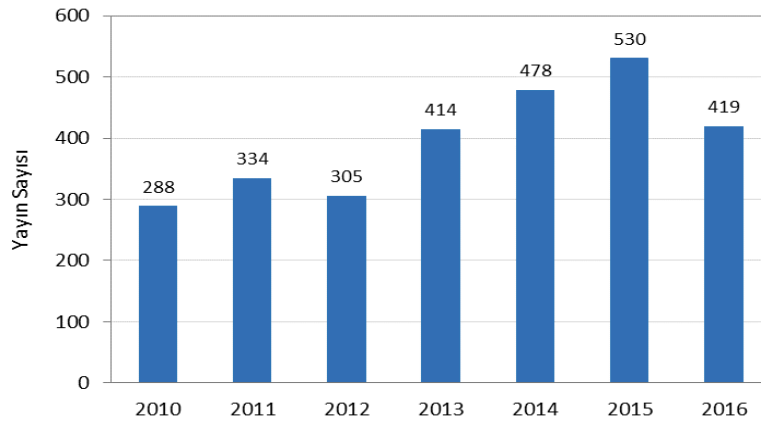
ÇOMÜ adresli SCI-Expanded, SSCI ve AHCI kapsamındaki dergilerdeki yayın sayısı kuruluşundan itibaren istikrarlı bir artış göstermiştir. Bu artışın sürdürüldüğünü göstermektedir.

Üniversitenin Bilimsel Araştırma Projeleri (BAP) fonlarından 2011-2016 yılları arasında desteklenen proje sayıları dikkate alındığında (Şekil 3), öğretim üyelerinin her yıl yarısından fazlasının projelerle desteklendiği ve kurumsal bir proje kültürünün oluştuğu görülmektedir.

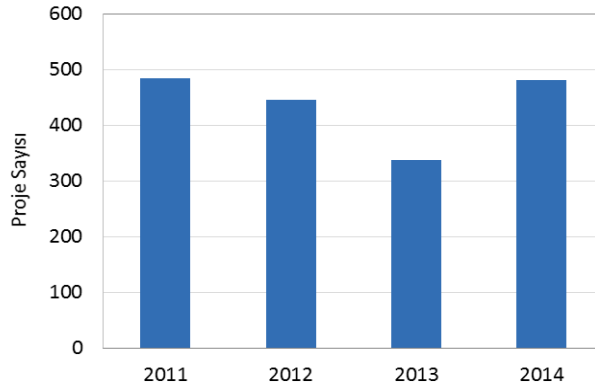

Şekil 2’de gösterilen 2010-2016 dönemine ait yayın sayıları da istikrarlı artışın sürdüğünü göstermektedir.

Üniversitenin Bilimsel Araştırma Projeleri (BAP) fonlarından 2011-2016 yılları arasında desteklenen proje sayıları dikkate alındığında (Şekil 3), öğretim üyelerinin her yıl yarıdan fazlasının projelerle desteklediği ve kurumsal bir proje kültürünün oluştuğu görülmektedir.

Şekil 2. ÇOMÜ 2010-2016 dönemine ait yayın sayıları (Kaynak: Web of Science)

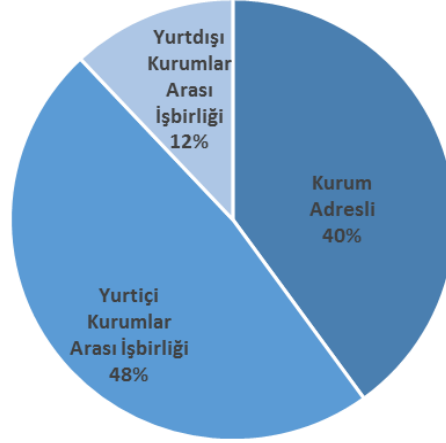

Şekil 3. ÇOMÜ BAP Birimi tarafından desteklenen proje sayısı (Kaynak: ÇOMÜ 2015-2019 Stratejik Planı)

Kurum, evrensel anlamda iyi bir üniversite olma vizyonuna sahiptir. Bu bağlamda iyi bir araştırma ve eğitim üniversitesi olmak için, donanımlı insan gücü yetiştirme ve uygulamaya dönük, proje odaklı ve çok disiplinli araştırmalar yapma anlayışını benimsemiştir. Üniversite, Çanakkale’yi bir üniversite kenti haline getirmek suretiyle ilin kalkınmasına katkı vermeyi de kendi ana görevleri arasında görmektedir. Kurum, bu bağlamda iyi bir araştırma üniversitesi olmakla, iyi bir eğitim üniversitesi oluşturmak arasındaki dengeyi kurabilmek için, alanlarında temayüz etmiş bilim insanlarını kuruma kazandırmak istemektedir. Üniversite, öğretim üyelerinin ders yüklerini azaltarak, projeleri, ulusal ve uluslararası kongre, seminer gibi bilimsel etkinliklere katılımlarını ve yayınları teşvik etmektedir. Üniversite, disiplinler arası işbirliği ile kurumlar arası işbirliğine; kaynakların verimli kullanımı, bilgi ve deneyimlerin birbirine eklemlenmesi ve yenilikçi fikirlerin geliştirilmesi açısından önem vermekte ve araştırma stratejisinin bir parçası olarak bu faaliyetleri desteklemektedir. Araştırma ve Uygulama Merkezleri, Proje Koordinasyon Merkezi Koordinatörlüğü, fakülteler bünyesinde oluşturulmakta olan Proje Destek Birimleri, kurumca gerçekleştirilen proje pazarları ve proje fuarları gibi etkinlikler/yapılanmalar bu tür araştırma faaliyetlerini desteklemektedir.

Ulusal ve uluslararası işbirliği bağlamında 2010-2016 yılları arasında ÇOMÜ adresli olarak gerçekleştirilen yayınlar analiz edildiğinde, yayınların %48’lik bir kısmının yurt içi kurumlarla; %12’lik kısmının ise yurt dışı adresli kurumlarla ortak olarak gerçekleştirdiği görülmektedir

(Şekil 4). Bu veriler, yurt içi kurumlarla ortak çalışmalarda başarılı bir performans sergileyen kurumun, uluslararası işbirlikleri kültürüne de sahip olduğunu; ancak, bu yönünün gelişmeye açık olduğunu göstermektedir.

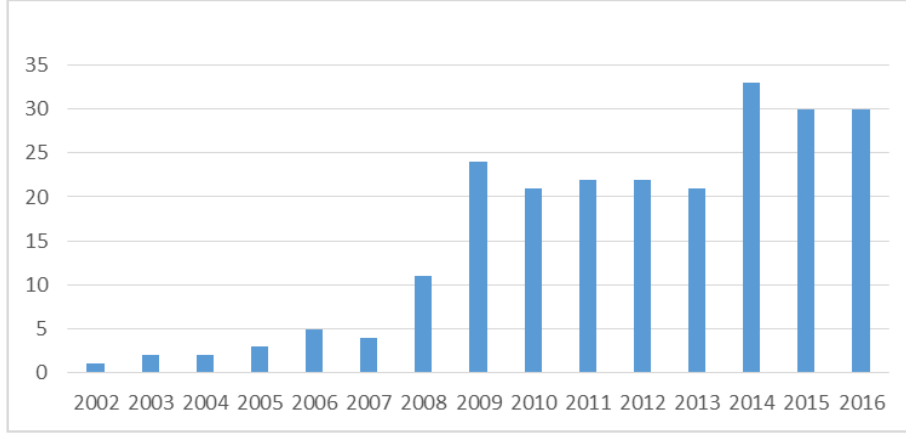

Şekil 4. Kurumun Uluslararası Kuruluşlarla Gerçekleştirdiği Yayınların Oranı (2010-2016)
(Kaynak: Web of Science)

Kurumun, bölgeye ve bölge sorunlarına yönelik araştırmalar gerçekleştirdiği, bunun uluslararası plana da yansıdığı, bu bağlamda uluslararası dergilerde “Çanakkale”yi konu alan yayınların son 8 yılda önemli sayıda artış gösterdiği görülmektedir (Şekil 5). Bu yayınlar, ağırlıklı olarak, çevre bilimleri, zooloji, deniz biyolojisi, yerbilimleri, eğitim bilimleri, balıkçılık, ekoloji, biyoteknoloji, su kaynakları ağırlıklı olmak üzere arkeolojiden sosyolojiye kadar konu çeşitliliği göstermektedir. Bu durum, kurumun bölge sorunlarına katkısını göstermekte, bu katkının bir şekilde artışı da beklenmektedir.

Kurumda “Deney Hayvanları Etik Kurulu” ve “Etik İlkeleri ve Etik Komisyonu Başkanlığı” gibi kurullar bulunmaktadır. Yapılan yüksek lisans, doktora tezleri, makaleler, kütüphane üzerinde kurulu olan Turnitin yazılım programı kullanılarak etik ve benzerlik yönünden değerlendirilmektedir. Bazı birimlerde öğrenci merkezli öğrenme modelinde çok önemli yer tutan

öğrenci ödevleri, projeleri vb. yazım etkinliklerinin intihal tarama programlarından geçirilmesi ve uygulamanın Üniversitenin geneline yansıtılacak şekilde mevzuat düzenleme hazırlıkları memnuniyet vericidir.

Şekil 5. ÇOMÜ'nün SCI-E, SSCI ve AHCI kapsamındaki dergilerdeki "ÇANAKKALE" konulu yayınlarının sayısı (Kaynak: Web of Science).

Dönem dönem, uluslararası yayın etkinliklerine ULAKBİM'le koşut ödül programları uygulanan kurumda hâlihazırda etkinlikler, halihazırda yalnızca TÜBİTAK ve Akademik Teşvik Ödülleri ile ödüllendirilmektedir. Ulusal kurumlara sunulan projeler için geliştirilen ödül sistemi bu kapsamda özendirici bir teşvik olarak görülmüştür. Revize edilen stratejik plan içerisinde ödül mekanizmasının yeniden faal hale getirilmesi planı da bilimsel etkinliklere sayı ve kalite açısından katkı yapabilir.

Araştırma fırsatları ile ilgili kurum içi bilgi paylaşımının web, e-posta, telefon mesajı vb araçlarla etkin bir şekilde yapıldığı kurumda, doktora öğrencilerinin mezuniyet sonrası izlenmelerine yönelik hazırlıklar, başlangıç aşamasındadır ve kurumun gelişmeye açık bir yönüdür.

ÇOMÜ'nün Bilimsel Araştırma Projeleri (BAP) birimi üzerinden sağladığı proje desteği, yayın teşviği ve bilimsel etkinliğe katılım desteği ile akademik personeli ve öğrencilerin bitirme projelerini üst düzeyde desteklediği görülmektedir. Bu bağlamda BAP yönergesinde, her türlü proje fikrine destek sağlayabilecek "Bağımsız Projeler", "Ulusal Katılımlı Araştırma Projeleri",

“Uluslararası Katılımlı Araştırma Projeleri”, “Tez Projeleri”, “Güdümlü Projeler”, “Destek Projeleri”, “Altyapı Projeleri”, “Bilimsel Yayın Basımı Destekleme Projeleri”, “Patent Başvurusu Destekleme Projeleri”, “Kurum Dışı Destekleri Teşvik Projeleri”, “Sanayi İşbirliği Projeleri” gibi başlıklar ve projelerin desteklenmesi ve izlenmesi açısından ölçütler oluşturulmuştur. Araştırma politikalarına yönelik öncelikler ve sürdürülebilirlik açısından “Güdümlü Projeler” adı altında tanımlanan programda ülkenin ve ÇOMÜ’nün bilim politikasına uygun olarak konusu, kapsamı ve gerektiğinde kadrosu BAP Komisyonu tarafından belirlenen araştırma ya da geliştirme projeleri için destekler oluşturulmuştur.

Kurumda, işe alınan/atanan araştırma personeli için atama ve görevde yükseltme ölçütleri uygulanmaktadır. AVESİS üzerinden başarı performansları sayıca takip edilebilmektedir. Bununla birlikte, araştırma çıktılarının bilimsel ve toplumsal etki açısından da takibi ve değerlendirilmesi amacıyla ölçütler geliştirilmesi, kurumun gelişmeye açık bir yönü olarak değerlendirilmiştir.

Öğretim üyeleri arasında sayıca kısmen dengeli bir durum olmakla birlikte öğretim üyesi sayısının araştırma görevlisi sayısına oranı yaklaşık 2/1 dir. Bu bağlamda araştırma görevlisi sayısının artırılması kurumun gelişmeye açık bir yönü olarak görülmektedir.

Kurum, stratejik planı çerçevesinde, değer üretebilen ve toplumsal faydaya dönüştürülebilen araştırma ve geliştirme faaliyetlerini teşvik etme çabasıdadır. Bununla birlikte bu çabaların genel olarak tüm araştırma alanlarında olmak yerine, akademik öncelikleri ile uyumlu alanlara yoğunlaştırılmasında yarar görülmektedir. Mevcut durumun kısıtlı kaynakların kullanımında uzun vadede risk oluşturabileceği düşünülmektedir.

Kurum, araştırma ve geliştirme faaliyetleri için fiziki altyapı ve mali kaynaklar oluşturmak ve bunları etkin şekilde kullanmak üzere politikalar ve stratejik hedefler oluşturmuştur. Bu bağlamda kurum bünyesinde bulunan çok sayıda araştırma merkezinin varlığı bir zenginlik olarak değerlendirilmiştir. Ancak, bu merkezlerin üniversite dışı fonlamaları kullanmaları yönünde

teşvik edilmesine ihtiyaç duyulmaktadır. Bu amaçla, Proje Koordinasyon Merkezi tarafından tüm birimlere yönelik verilen eğitimler, önemli bir gelişme olarak değerlendirilmektedir.

5. YÖNETİM SİSTEMİ VE KURUMSAL KARAR ALMA SÜRECİ

Türkiye’de kamu üniversitelerinde yönetim yapısı ve karar alma süreçleri, 2547 sayılı Yükseköğretim Kanunu kapsamında düzenlenmektedir. Kurumun akademik ve idari birimlerine ilişkin yönetsel organizasyon şeması, ilgili kanunla öngörülen şekliyle hazırlanmış ve hayata geçirilmiştir. ÇOMÜ, bu akademik ve idari teşkilat yapılanmasını geçmişinden kazandığı tecrübe ve birikimlerini de katarak güçlendirmiş ve faaliyetlerini bu yapı ile gerçekleştirmektedir.

Diğer taraftan, Kurum 2003 yılında yayınlanan ve 2006 yılı itibarıyla uygulamaya konulan 5018 sayılı “Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu” çerçevesinde çalışmalarını düzenli ve başarılı bir şekilde yerine getirdiği gözlenmiştir. Kanun, kalkınma planları ve programlarda yer alan politika ve hedefler doğrultusunda kamu kaynaklarının etkili, ekonomik ve verimli bir şekilde elde edilmesi ve kullanılmasını, hesap verebilirliği ve mali saydamlığı sağlamaya yönelik olarak, üniversiteler de dâhil olmak üzere kamu kuruluşlarında strateji geliştirme daire başkanlıkları koordinasyonunda stratejik planların hazırlanmasına ve stratejik planlama doğrultusunda kamu mali yönetiminin yapısını ve işleyişini, kamu bütçelerinin hazırlanmasını, uygulanmasını, tüm mali işlemlerin muhasebeleştirilmesini, raporlanmasını ve mali kontrolü düzenlemektedir.

Üniversitenin insan kaynaklarının etkin ve verimli bir şekilde kullanılmasına yönelik olarak Üniversite genelinde henüz insan kaynakları planlaması ve norm kadro çalışması yapılmamış olmakla birlikte, bu konuda Personel Daire Başkanlığı tarafından bir çalışmanın başlatılmış olduğunun ifade edilmesi memnuniyetle karşılanmıştır.

Akademik personel için uygulanan teşvik sistemlerinin yanı sıra idari personelin bireysel ve kariyer gelişimini destekleyecek eğitim ve teşvik programlarının oluşturulması ve yaygınlaştırılması iyileştirmeye açık alan olarak değerlendirilmiştir.

Üniversite’de mali kaynakların yönetimi, yine devlet üniversiteleri için tanımlanan 5018 sayılı yasa ve ilgili mevzuat çerçevesinde yürütülmektedir. Bu doğrultuda, Üniversitenin bütçesini stratejik plan ile ilişkili olarak, hizmet önceliklerini ve performans sonuçlarını dikkate alarak hazırlaması ve yönetmesi beklenmektedir. Ancak, bu durum, Türkiye’de diğer kamu kuruluşları için de geçerli olan planlama-performans ilişkili kaynak tahsisinin henüz arzu edilen ölçüde tesis edilememesinden kaynaklanan nedenlerden dolayı, Üniversitede de etkin olarak hayata geçirilememiştir.

Her ne kadar Üniversite içinden ve/veya dışından ulaşılabilen çok sayıda elektronik bilgi sistemleri (Elektronik Belge Yönetim Sistemi (EBYS), Proje Yönetim Sistemi (BAPSİS), Akademik Veri Yönetim Sistemi (AVESİS), Bilgi Yönetim Sistemi (BYS) gibi), kullanılmakta ise de, Üniversitenin işleyişindeki tüm süreçleri bütünleştirecek bir bilgi yönetim sisteminin henüz oluşturulmadığı, bütünsel veriye ulaşım konusunda zorlukların bulunduğu gözlenmiştir. Bütünleşik bir sistem üzerinde çalışmaların başlatılmış olması memnuniyet vericidir. Özellikle, öğrenci, eğitim ve öğretim bilgi sistemi konusunda Üniversite yetkililerince de belirtilen otomasyon yazılımında mevcut sorunların öncelikli olarak ele alınması ve çözülmesi, Değerlendirme Takımımız tarafından öncelikli iyileştirme alanlarından biri olarak tespit edilmiştir.

Mevzuat gereği Senato’da öğrenci temsiliyeti sağlanmakla birlikte, birimlerdeki karar alma süreçlerinde öğrenci temsiliyeti uygulamasının henüz yaygın olmadığı görülmüş ve bu durum da iyileşmeye açık bir alan olarak değerlendirilmiştir.

Kurumun eğitim-öğretim ve araştırma süreçlerinin yönetimi ve idari yapısının tamamlandığı gözlenmektedir. Görev tanımları ve iş akış süreçlerinin genel olarak belirlendiği ve bu konuda yapılan çalışmaların hız kazandığının görülmesi önemlidir. İç kontrol standartlarına uyum eylem planlarının uygulandığı anlaşılmaktadır.

Kaynak yönetiminde etkinliği sağlayacak mekanizmaların bulunduğu mevzuat gereklerinin ve ilgili süreçlerin tanımlandığı izlenmiştir. İlan edilmiş yönetim sistemi belgesi bulunmamakla birlikte, bu konudaki çalışmaların hız kazandığı anlaşılmaktadır.

Mezun izleme sisteminin yeterli olmadığı Kurum tarafından da kabul edilmektedir. Konunun önemi itibarı ile ve Kurumun önceliklendirmesi açısından mezun ilişkilerinin artırılması, organize edilmesi, kapsamlı bir mezun izleme sistemi kurulması da öneriler listesine dahil edilmektedir.

ÇOMÜ’de memnuniyet verici şekilde çok sayıda akademik, sosyal-kültürel ve sportif amaçlı öğrenci kulüpleri vardır. Genel olarak öğrencilere verilen hizmetler de yerinde ve uygun ölçülerde bulunmuştur.

Üniversite’de halen yürütülen ve yürütülmesi düşünülen yeni fiziki yapılanmalar ile alt yapı projeleri Üniversite içi koordinasyon ve stratejik plan doğrultusunda paylaşımcı bir karar alma süreci ile gerçekleştirilmektedir. Kurumun genel olarak fiziki ve teknik alt yapısı ile akademik kadrosu yeterli olmakla birlikte, teknolojik ve sosyo-ekonomik gelişmelere paralel olarak mevcut imkânların da belli bir plan dâhilinde güncelleştirilmesi ve geliştirilmesinin uygun olacağı değerlendirilmektedir.

Temizlik, yemek, özel güvenlik, personel servis kiralama, taşıt kiralama ve bakım-onarım vb. konularda hizmetlerin kurum dışından alındığı görülmüştür. Stratejik planda yer alan faaliyetlerin gerçekleştirilmesi ve bu gerçekleşme sonucunda ulaşılan performans göstergesinin izlenmesi ile yönetimin etkinliği ve hesap verebilirliğinin sağlandığı belirtilmiştir. Rektörlük tarafından kurulan çok sayıda komisyon olduğu ve bu komisyonlarda görev yapan akademik ve idari personelin bir nevi denetim görevi de yaptıkları vurgulanmıştır.

Kurumun, stratejik hedeflerine ulaşmayı güvence altına almak üzere gerekli kurul ve komisyonları oluşturmuş olduğu görülmüştür. Yönetim ve idari kadrolar bu anlamda gerekli yapıcı liderliği üstlenebilecek yetkinliktedir. Kurum, insan kaynakları, mali kaynakları ile taşınır ve taşınmaz kaynaklarının etkin ve verimli kullanımı yönünde bir yönetim sistemine sahiptir.

Ancak, idari personelin sayıca yetersizliği hemen tüm birimlerde hissedilen ve iş yükünü arttıran bir olgu olarak tespit edilmiştir.

Kurum; kaynaklarının etkin kullanımını takip edebileceği bir bilgi yönetim sistemine sahip olmakla birlikte, süreçler ile ilgili farklı sistemlerin varlığı ve bunların birbiri ile entegre olmaması daha etkin bir sisteme gereksinime yol açmış olup, bu doğrultuda gerekli adımların atıldığı anlaşılmaktadır.

Kurum, eğitim-öğretim programlarını ve araştırma-geliştirme faaliyetlerini de içerecek şekilde tüm faaliyetleri hakkındaki bilgileri kamuoyu ile paylaşmak yönünde etkin yapılanmaya sahiptir.

6. SONUÇ, DEĞERLENDİRME VE ÖNERİLER

ÇOMÜ Yönetimi, kalite güvence sisteminin önemini kavramış olup, bu süreci tüm Üniversiteye yaygınlaştırmak konusunda son derece kararlıdır. Gerek Kalite Kurulunun, gerekse birimler düzeyinde kurulmuş alt komisyonların çalışmaları başlatmış olması son derece olumludur. Bu yönde başlatılan çalışmaların, yakın gelecekte, çeşitli programların akreditasyonuna yönelik çabalarla güçlendirilecek olduğu anlaşılmıştır.

Değerlendirme Takımının KİDR ve Üniversiteye yaptığı ziyarette elde ettiği bulgulara dayalı olarak, Kurumun "Güçlü Yönleri" ile ilgili başlıca gözlemleri aşağıda özetlenmiştir:

- Tüm birimlerin, Kurumun misyonu ve vizyonuna yüksek bir kurumsal aidiyet ile sahip çıkması ve güçlü bir üniversite olma yolunda ilerleme hedefini benimsemiş olması;
- Kütüphanelerin sahip olduğu fiziki kapasite ve koleksiyonun zenginliği;
- Başarılı bir Üniversite radyosu;
- Üniversite faaliyetlerinin dış paydaşlarla belirli bir ölçüde paylaşımı;
- Üniversitenin her bölge yerine, Balkanlar coğrafyasından öğrenci alma hedefi ve bu hedef doğrultusunda çalışmalar yapıyor olması;
- BAP birimi üzerinden sağlanan proje desteği, yayın teşviki ve bilimsel etkinliğe katılım desteği ile akademik personelin ve öğrencilerin bitirme projelerinin üst düzeyde desteklenmesi;

- Proje Koordinasyon Merkezi'nin varlığı ve bu merkezin tüm birimlere yönelik olarak verdiği eğitimler.

Değerlendirme takımının Kurum ile ilgili iyileştirmeye açık yanlar olarak belirlediği başlıca hususlar ise özetle şu şekildedir:

- Kurum stratejik hedeflerinin daha net ve fiili durum ile örtüşür şekilde tanımlanması; Üniversitede yürütülen faaliyetler ile stratejik hedeflerin örtüşmesinin sağlanması;
- Kurumun, stratejik planı çerçevesinde, değer üretebilen ve toplumsal faydaya dönüşebilen araştırma ve geliştirme faaliyetlerini teşvik etme çabalarının, tüm araştırma alanlarında olmak yerine, akademik öncelikleri ile uyumlu alanlara yoğunlaştırılması;
- Kalite bilincinin tüm birimlerce yaygın olarak içselleştirilmesi;
- Kalite güvencesi çalışmalarının etkinliğini ve verimliliğini ölçmeye yönelik olarak, ilişkin verileri toplayan ve değerlendiren, diğer bilgi sistemleri ile entegre bir bilgi sisteminin oluşturulması;
- Alt birimlerin kurum stratejik hedeflerini destekler biçimde stratejik hedeflerini ve eylem planlarını belirlemesi;
- Stratejik plan hedeflerinin belirlenmesi sürecinde tüm iç ve dış paydaş görüşlerinin değerlendirilmesi konusunun yaygınlaştırılması;
- Araştırma performansının, Kurumun araştırma hedeflerine ulaşmadaki yeterliliğinin düzenli olarak gözden geçirilmesi;
- Araştırma çıktılarının bilimsel ve toplumsal etki açısından takibi ve değerlendirilmesi amacıyla ölçütler geliştirilmesi;
- Başta bilimsel yayınlar olmak üzere, uluslararası işbirliklerinin çeşitlendirilmesi, artırılması ve yaygınlaştırılması;
- Program akreditasyonu çalışmalarının yaygınlaştırılması;
- Araştırma görevlisi sayısının artırılması;
- Kurum bünyesinde bulunan araştırma merkezlerinin üniversite dışı fon desteklerini kullanmaları yönünde teşvik edilmeleri;
- Mevcut durumda bütünleşik olmayan otomasyon programlarının, bütünleştirilmesi ve anlık performans değerlendirmesine olanak tanıyacak şekilde geliştirilmesi;

- Mezunların istihdam durumunu izlemeyi sağlamak üzere, bir mezun bilgi sistemi kurulması;
- Öğrencilere ulaşılabilir spor olanakları sağlanması; mevcut durumun iyileştirilmesi;
- Fiziksel alan yetersizliklerinin giderilmesi;
- Engelli öğrencilere yönelik olarak, Üniversite yerleşkelerinde iyileştirme çalışmalarının yapılması.

Değerlendirme Takımı olarak ÇOMÜ’de gerçekleştirdiğimiz Kurumsal Dış Değerlendirme çalışmamızın, Kurumda kalite güvence sistemi kurulması ve işletilmesi çalışmalarına olumlu katkıları olmasını dileriz.